

Digital tillsyn i socialtjänsten

Beslutsunderlag gällande utökad användning av digital tillsyn i socialtjänsten, Ånge kommun.

Arbetsgrupp Digital tillsyn

Anders Åreng,
verksamhetschef, Stöd- och omsorg,
Hemtjänst och Kommunal hälso- och
sjukvård

Terhi Jonsson,
verksamhetschef,
Särskilda Boenden och
Biståndshandläggning

Marit Larsson,
enhetschef,
Stöd och omsorg

Pär Näslund,
digitaliseringsansvarig,
socialtjänsten

Bakgrund

Ånge kommun står likt övriga kommuner i landet inför en demografisk förändring som innebär att vi på sikt blir färre antal personer i arbetsför ålder samtidigt som befolkningen generellt lever längre - kort sagt, färre ska ta hand om fler. En åldrande befolkning ställer högre krav på en redan pressad vård och omsorg varför den offentliga samhällsservicen behöver utvecklas och tänka nytt. Socialtjänsten är en viktig part i denna omställning och pekar på behov av förändrade arbetssätt, ökat fokus på förebyggande insatser och större nyttjande av smart välfärdsteknik som bidrar med värde för både brukare, närstående och personal.

Syfte

Socialtjänsten i Ånge kommun ser behov av att säkra möjlighet till ökad användning av digital tillsyn för brukare boende i ordinärt boende (hemtjänst), LSS-boende och särskilt boende.

Mål

Att genom ökad användning av digital tillsyn bidra till en trygg och tillgänglig omsorg för brukaren samt en hållbar arbetsmiljö för verksam personal.

Övergripande beskrivning av inriktningsbeslut för användning av digital tillsyn inom socialtjänsten

Socialtjänsten har arbetat fram ett förslag till inriktningsbeslut för användning av digital tillsyn. Förslaget skall ses som övergripande där detaljer gällande arbetssätt, rutiner med mera har utelämnats. Vid positivt beslut från socialnämnden kommer inriktningsbeslutet att kompletteras med en av verksamheten framtagna tillämpningsanvisning som på detaljnivå redogör för arbetssättet.

Inriktningsbeslutet tar avstamp i Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) vägledning för digital tillsyn och syftar till att möta upp de sammanställda "kom-ihåg-punkter" som SKR pekar på. Nedan följer en redogörelse för hur Ånge kommuns socialtjänst på ett övergripande plan avser att hantera de olika delarna gällande digital tillsyn.

- **Samtycke**

Ett samtycke ska alltid upprättas mellan socialtjänsten och den brukare som beslutat bistånd gäller. Samtycket ska dokumenteras tydligt i befintligt verksamhetssystem med möjlighet till uppföljning. Beslutet ska vidare innehålla beslut om själva insatsen, inte hur insatsen ska verkställas.

När brukaren samtycker till digital tillsyn så går det bra att nyttja teknik men socialtjänsten behöver säkra att:

- samtycke för insats och genomförande dokumenteras noga
- att valet av teknik som ska användas väljs utifrån brukarens behov och med övervägande om den teknik som minst ingripande uppfyller behovet

- **Teknik**

Digital tillsyn kan tillgodoses med flera typer av tekniker, exempelvis trygghetslarm, positioneringslarm (GPS-larm), sensorer för bland annat rörelser, dörrar eller fönster samt trygghetskameror och högtalare. Detta beslutsunderlag tar höjd för samtliga typer av tekniker för digital tillsyn. Om ny innovativ teknik, som tydligt frångår sig från ovanstående, når marknaden och bedöms möta Ånges socialtjänst brukares behov så kommer en kompletterande förankringsdialog med socialnämnden att genomföras.

- **Dataskyddskonsekvensbedömning**

Om socialnämnden ställer sig positiv till ökad användning av digital tillsyn så kommer socialtjänsten att genomföra dataskyddskonsekvensbedömning av den teknik som tidigare inte använts eller haft låg användningsgrad i verksamheten, exempelvis trygghetskameror. En arbetsgrupp upprättas och med hjälp av dataskyddsombudet på Medelpads räddningstjänstförbund och/eller kompetens från Sundsvalls kommuns IT-avdelning kommer ett arbete att genomföras i syfte att säkra en trygg och korrekt hantering av berörd data/information.

- **Kommunikation**

Vid positivt beslut från socialnämnden kommer socialtjänsten att upprätta en kommunikationsplan och genomföra beslutade aktiviteter i syfte att sprida information om och skapa förståelse kring tekniken och det, delvis, förändrade arbetssättet som följer med digital tillsyn. Målgrupperna är flera och kommunikationsinsatserna behöver utformas utifrån respektive målgrupps behov. Exempel på intressenter är allmänheten, potentiella användare/berörda brukare, intresseföreningar, biståndshandläggare och närstående.

- **Utvärdering**

Om ökad användning av digital tillsyn blir aktuellt så kommer socialtjänsten att framställa en plan för uppföljning inom området. Syfte är att kunna följa och delvis mäta effekterna av det nya arbetssättet.

Nyttor

Nedan presenteras de primära nyttor som digital tillsyn och medföljande arbetssätt förväntas att bidra med.

- Ökad självständighet och trygghet för brukaren, bland annat genom möjlighet till tätare tillsyn och minskad fallrisk vid natttillsyn, då denna nattliga insats tenderar att väcka brukaren
- Möjlighet för brukare att bo kvar hemma längre
- Ökad trygghet för personal då digital tillsyn av brukare kan genomföras oftare än vid fysisk tillsyn
- Möjlighet till effektivare användning av verksamhetens resurser
- Minskad miljöpåverkan genom reducerat resande med bil
- Kostnadsbesparing utifrån minskat resande med bil samt effektivare användning av verksamhetens resurser

Förslag till beslut

Ånge kommuns socialnämnd föreslås besluta att godkänna socialtjänstens förslag om ökad användning av digital tillsyn enligt ovan beskrivning.

Ett godkännande innebär att socialnämnden ställer sig bakom förslaget och samtidigt ger i uppdrag till socialtjänsten att fortsätta arbetet med ambition om breddinförande under 2023/2024.

Nästa steg

Vid positivt beslut från socialnämnden kommer socialtjänsten att formalisera ett utvecklingsprojekt i syfte att säkra framdrift gällande Digital tillsyn. I projekt ingår bland annat syfte- och målformulering, dataskyddskonsekvensbedömning, kommunikationsplan, utvärderingsmetodik, intressent- och riskanalys, ekonomi, förändringsledning, kostnadsmodell och framtagande av relevanta rutiner och riktlinjer.